

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XEObd/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 7908215278
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7908215278.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti povinnému O. T., narodenému X. A. XXXX, bytom XXX XX P. XXX, o vymoženie 274,18 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 6Er/1434/2008, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 14CoE/159/2014-52 z 27. augusta 2014, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- III. Povinný m á voči oprávnenej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 6Er/1343/2008-23 z 30. mája 2013 rozhodol o zastavení exekúcie, vedenej na podklade rozhodcovského rozsudku, ktorý bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia. Ďalšími výrokmi nepovolil odklad exekúcie a oprávněnému ani povinnému nepriznal náhradu trov konania. O trovách exekúcie súdneho exekútora nerozhodol s odôvodnením, že o nich rozhodne samostatným uznesením. Konštatoval, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu, kde oprávněná (veriteľ) je dodávateľom a povinný (dlžník) spotrebiteľom. Jedná sa o tzv. formulárovú zmluvu, ktorej predtlač bola vopred pripravená oprávněnou, pričom povinný jej obsah nemohol zásadným spôsobom ovplyvniť. V zmluve dojednaná rozhodcovská doložka je podľa názoru súdu neprijateľnou zmluvnou podmienkou (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a zároveň mu znemožňuje brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak dodávateľ podá návrh na začatie konania na ním zvolený rozhodcovský súd. Predmetná doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovský rozsudok vydaný na základe takejto neprijateľnej rozhodcovskej doložky je nulitný právny akt, pretože bol vydaný bez právomoci rozhodcovského súdu.

Na základe uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru, že exekúciu, vedenú na podklade takéhoto nespôsobilého exekučného titulu, je potrebné v celom rozsahu zastaviť podľa ust. § 57 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v spojení s § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase rozhodovania súdu.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 14CoE/159/2014-52 z 27. augusta 2014 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o zastavení exekúcie potvrdil ako vecne správne podľa ust. § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Ďalším výrokom účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením právneho vzťahu medzi účastníkmi ako vzťahu spotrebiteľského, ako aj s posúdením rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorú zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Neplatná rozhodcovská doložka spôsobuje, že rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom je exekučný titul, sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zmluvných strán, preto rozhodcovský rozsudok, vydaný v takomto konaní, nemôže byť spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP), opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu. Ďalej namietala, že ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ OSP) a oprávnenej sa odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie. Rovnako namietala, že súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ OSP), konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a tiež, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolatelka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Súčasťou dovolania bol tiež návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, ktorý dovolatelka odôvodnila tým, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

4. K dovolaniu oprávnenej sa vyjadril povinný, ktorý uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutými rozhodnutiami súdov a navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie zamietol.

5. Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 5. novembra 2014. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a

doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové ustanovenia § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (§ 470 ods. 4 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 CSP), skôr než pristúpil k preskúmaniu dovolaním napadnutého uznesenia, zisťoval, či sú splnené podmienky potrebné na to, aby dovolaním napadnuté uznesenie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu.

7. Nevyhnutnou procesnou podmienkou v dovolacom konaní je povinné zastúpenie dovolateľa advokátom, ako to vyplýva z ustanovenia § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania oprávnenej. Rovnako aj nový procesný kódex - Civilný sporový poriadok v ust. § 429 ods. 1 vyžaduje, aby dovolateľ bol v priebehu dovolacieho konania zastúpený advokátom, s výnimkou prípadov predpokladaných v ust. § 429 ods. 2 CSP, pričom dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť advokátom aj spísané. Ide o osobitné podmienky dovolacieho konania, ktorých nesplnenie má za následok odmietnutie dovolania podľa ust. § 447 písm. e/ CSP.

8. V posudzovanom prípade oprávnená ako dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Z obsahu spisu vyplýva, že v čase podania dovolania bola zastúpená splnomocneným zástupcom - advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 42, konajúcou prostredníctvom jej konateľa, advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD. V priebehu konania spoločnosť Fridrich Paľko s.r.o. dovolaciemu súdu oznámila, že dňa 6. februára 2018 došlo k výpovedi všetkých plnomocnenstiev viažucich sa k zmluvám o poskytovaní právnych služieb uzavretých medzi advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko s.r.o. a dovolateľkou ako klientkou, čím bolo ukončené zastupovanie dovolateľky danou advokátskou kanceláriou vo všetkých konaniach. Právnym účinkom výpovede dovolateľkou udeleného splnomocnenia je, že v predmetnom dovolacom konaní absentuje splnenie procesnej podmienky, spočívajúcej v povinnom zastúpení dovolateľa advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktorej splnenie je dovolací súd povinný skúmať nielen na začiatku, ale v priebehu celého dovolacieho konania. Dovolací súd preto dňa 2. mája 2019 dovolateľku vyzval, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia tejto výzvy preukázala splnenie podmienok vyžadovaných ustanovením § 429 CSP. Súdu mala v určenej lehote predložiť splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní, prípadne mala preukázať, že sa na ňu vzťahuje výnimka v zmysle ust. § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, t. j. že jej zamestnanec alebo člen, ktorý je oprávnený za ňu konať, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Dovolací súd dovolateľku zároveň poučil o následku nesplnenia podmienok podľa ust. § 429 CSP, ktorým je odmietnutie dovolania podľa ust. § 447 písm. e/ CSP. Dovolateľka napriek výzve dovolacieho súdu, ktorá jej bola účinne doručená dňa 13. mája 2019, v stanovenej 10-dňovej lehote a ani do času rozhodnutia dovolacieho súdu o jej dovolaní, nepredložila splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní a ani nepreukázala, že za ňu koná poverený zamestnanec alebo člen, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

9. Vzhľadom k tomu, že dovolateľka, napriek výzve a poučeniu zo strany dovolacieho súdu, nepreukázala zastúpenie advokátom v dovolacom konaní, alternatívne existenciu výnimky podľa ust. § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, nie je splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle ust. § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom v čase podania dovolania, ako aj ust. § 429 CSP (účinného v čase rozhodovania dovolacieho súdu). Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej odmietol podľa ust. § 447 písm. e/ CSP.

10. K návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP dovolací súd uvádza, že v prejednávanej veci dovolací súd skúmal splnenie procesných podmienok

dovolacieho konania, ktoré posudzoval v zmysle príslušných ustanovení vnútroštátneho procesného práva. Dovolanie oprávnenej odmietol podľa ust. § 447 písm. e/ CSP z dôvodu nesplnenia procesnej podmienky povinného zastúpenia dovolateľa advokátom (§ 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania a § 429 CSP). Pre také rozhodnutie nebolo potrebné aplikovať a interpretovať právo Európskej únie, ani sa zaoberať judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný zamietol.

11. Keďže dovolací súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania a odmietol jej dovolanie z dôvodu nesplnenia podmienok podľa ust. § 429 CSP, je neopodstatnený tiež návrh oprávnenej na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/616/2015).

12. Povinnému ako úspešnému účastníkovi dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania povinného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

13. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.